

El blues sobre rodes de Víctor Uris s'immortalitza en un disc en directe pòstum

Repassem la trajectòria del fundador de l'Harmònica Coixa Blues Band i referent del blues mallorquí | Ara s'ha publicat un disc en directe pòstum de l'harmonicista

Víctor Uris | Juan Miguel Morales

La desaparició de **Víctor Uris** (Palma, 1958-2024) ha deixat un gran buit en l'escena del blues de les Balears. El fundador, cantant i harmonicista de la mítica **Harmònica Coixa Blues Band** era una figura indispensable en la majoria d'afers relacionats amb el blues mallorquí. Ara ha vist la llum un treball pòstum del músic, un enregistrament en directe amb el guitarrista **Pedro Riestra** (Blau Produccions, 2024).

El 6 de novembre, a la gala dels Premis Enderrock de la Música Balear al Teatre Principal de Palma, se li retrà un homenatge amb un grup liderat pel duet de guitarristes **Pedro Riestra** i **Jaume Anglada**, que interpretaran un tema sobre una base prèviament enregistrada de l'harmonicista palmèsà.

El 25 de juliol del 2015 **Víctor Uris** va actuar amb un guitarrista seu habitual, **Pedro Riestra**, en una festa onomàstica al domicili particular d'un amic, que va enregistrar el concert sense avisar

cap dels músics. Quan, temps després, l'harmonicista ho va escoltar, va quedar-ne meravellat: "Ha estat un dels meus millors concerts, no hem errat ni una nota". Tot i això, no es va materialitzar la idea de publicar-lo fins a la seva etapa final. Preparar l'edició va ser, de fet, la seva darrera forma d'aferrar-se a la vida.

El directe inclou temes del seu repertori habitual i devora quatre inèdits. A més, té un valor afegit per a qui vulgui conèixer millor o recordar? el personatge, ja que, en conservar-s'hi les presentacions de les cançons, s'obre l'accés al seu humor, les imitacions, les crítiques... la seva persona. És el testament de **Víctor Uris**.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=xRg-azDasTY>

EL LLEGAT DE L'HARMÒNICA COIXA

El guitarrista palmèsà **Vicenç Caldentey**, original de **Z-66**, va ser el primer que a Mallorca va usar un pedal distorsionador. **Víctor Uris** el va definir com "l'home que toca la cadira de rodes i cavalca una harmònica", i sembla que a ell li va agradar la definició. Era la segona meitat dels anys vuitanta, i entre els dos músics ja hi havia una gran amistat. **Caldentey**, que havia obert un efímer estudi a prop de l'actual Parc de les Estacions de Palma i del domicili que tenia aleshores l'harmonicista, va formar part de l'**Harmònica Coixa Blues Band** i hi va ser fins a l'època de *Walking Blues* (Blau Produccions, 1991), el segon àlbum de la banda? i va gravar el seu disc *Mallorca verda* (Estudi 86, 1989) amb l'harmònica d'**Uris** en una bona quantitat de peces.

Aleshores **Harmònica Coixa**, tal com l'anomenàvem, ja s'havia fet una banda coneguda pel públic mallorquí interessat en el rock, el blues i els seus entorns. En realitat, des que va aparèixer el 1982, la brama d'una banda de blues local, la primera amb un tio en cadira de rodes que toca l'harmònica', havia corregut aviat.

Abans hi havia hagut **Guillem d'Efak**, a qui el mateix **Víctor Uris** citava com a referent, i algunes aproximacions indirectes des d'un àmbit més proper al rock. A partir de llavors es pot dir que hi ha hagut i hi ha una petita escena mallorquina de blues. De fet, a la meitat dels anys noranta va obrir al barri de Sa Llonja un local de clares intencions, el Bluesville, que aviat va haver d'ampliar l'oferta a altres estils, i va esdevenir una referència de la música en directe fins que va acabar tancant el 2014 víctima de les queixes dels veïns i de la gentrificació. En aquesta escena, sovint es detecta el rastre de tots aquells músics que havien passat per l'**Harmònica Coixa Blues Band** o que havien col·laborat amb **Uris**.

És el cas de **Blues Beer Band**, creada el 2015, amb el baixista original de l'**Harmònica Coixa**, **Toni Reynés**, que va morir el 2020. Precisament, el darrer enregistrament conegut de **Víctor Uris** és un tema dedicat a **Reynés**, també conegut com 'l'Alcalde'. La peça, signada per la banda de rock'n'roll **Glass**, es titula "The Mayor". I també és el cas d'un altre nom important de l'escena, el guitarrista **Balta Bordoy**, col·laborador de treballs signats per **Uris** i productor de **Boogie Thing**. **Bordoy** va fundar **The Blues Devils** a la meitat dels noranta a partir d'un duet amb un dels primers cantants de l'**Harmònica Coixa**, **Pep Banyo**, i el guitarrista **Octavi Cortés**, i va mantenir-se en actiu fins que pels volts del 2015 es va traslladar a Barcelona.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=zKYbxsgj1n8>

En aquest punt s'ha d'esmentar un potent músic nord-americà de Saint Louis, el cantant i guitarrista **Jay Kay**, que va ser membre de **Blues Devils** des de final dels noranta fins que el 2013 va tornar als Estats Units, on va morir poc després. En aquells anys va tenir una influència innegable com a intèrpret i productor. I també cal esmentar **Big Yuyu**, el projecte encara actiu del cantant i guitarrista català **Jordi Àlvarez**, que des del 2006 fins a l'actualitat ha publicat quatre àlbums i el 2019 va ser el representant de l'Estat espanyol al European Blues Challenge.

L'escena ha evolucionat prou per poder parlar de varietat estilística, tot i que això també va ocasionar algun desacord musical en un ambient que en general era ben avingut. Per exemple, en un concert a Lluçmajor el 2010, que era essencialment un bolo alimentari. El cartell era amb **Víctor Uris** a l'harmònica, ni més ni manco que **Salvador Font** a la bateria, **Jay Kay** a la veu i guitarra i **Brahm Heiden** al baix. No va ser un concert gaire ben avingut, perquè **Uris** i **Font** tiraven cap al blues melòdic, entre Chicago i les arrels del gènere, i varen acabar notablement mosquejats amb el *'renouer'* que feia el baix, que tirava més cap a, diguem-ne, una línia **Johnny Winter**.

Harmònica Coixa Blues Band l'any 1988 / Foto: Arxiu

Això ens torna a la figura d'**Uris**, al seu enorme, i de vegades prou bèstia, sentit de l'humor, el seu esperit crític i la seva humanitat. Molta gent no sap que es va inflar de visitar escoles explicant la seva història, derivada d'un accident de trànsit quan tenia 17 anys, en el marc de campanyes de prevenció, i com aleshores la descoberta de la música li va salvar la vida. Sempre ho deia i ho diu també al documental *Víctor Uris, els camins del blues*, que va dirigir Javier Pueyo i es va estrenar el 2018. Aquest estiu, el documental s'ha pogut recuperar en el marc de l'homenatge que l'hi va retre el Festival Mallorca Jazz Sa Pobla, i que va presentar també una exposició de fotografies seves de diversos autors.

I és que és difícil evocar el músic sense enyorar la persona. Als que el varen conèixer no els sorprendrà gens saber que, en un programa de televisió, va etzibar a un regidor de l'Ajuntament de Palma: "Agafi una merda de ca ben calenteta, acabada de fer i se la refrega per les mans, així sabrà el que em passa cada parell de metres quan em moc amb la cadira de rodes per la ciutat". Ni que, després d'haver telonejat **Van Morrison** a l'Auditori de Palma, el músic irlandès s'oferí per signar-li un disc. La resposta d'**Uris** va ser ben clara i defineix el caràcter de l'harmonicista: "Gràcies, no cal, però si vol podem encaixar les mans". I encaixaren.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=lmkoa4tgZVI>